

SXEDIO.E71

16.10.1930: ΣΚΛΗΡΕΣ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΕΣ ΕΚΛΟΓΕΣ ΚΑΘΩΣ ΤΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΜΕΤΩΠΟ ΔΙΧΑΖΕΤΑΙ. ΟΙ ΥΠΟΨΗΦΙΟΙ ΣΚΟΡΠΟΥΝ ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΛΙΡΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΕΞΑΦΑΛΙΣΟΥΝ ΜΙΑ ΕΔΡΑ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ. ΣΤΗ ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΤΟ Κ.Κ.Κ.

Στα **1930** συνέβαιναν κοσμογονικά γεγονότα ανάμεσα στην ελληνική κοινότητα της Κύπρου.

Με τα καταπιεστικά μέτρα του Κυβερνήτη Σερ Ρόναλντ Στορρς ιδιαίτερα με τις φορολογίες που επέβαλε σε αντικατάσταση των εσόδων του από την κατάργηση της Δεκάτης ή Δεκατίας, αλλά και τη διεθνή οικονομική κρίση που ξέσπασε, ο κυπριακός λαός περνούσε δύσκολες ημέρες και αναζητούσε τρόπους εξόδου από την κρίση.

Γι' αυτό αισθανόταν ή πίστευε ότι για όλα έφταιε το αποικιακό καθεστώς κι έτσι με το παραμικρό ξεσπούσε εναντίον του καθεστώτος. Ακόμα πολλοί πίστευαν όλα τα προβλήματά τους θα λύονταν ως διά μαγείας με την ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα.

Ανάμεσα στους Έλληνες είχαν αρχίσει να διαφαίνονται παράλληλα διαφορές στην τακτική του αγώνα. Οι πλειοψηφία επέμενε στο αίτημα της ένωσης που το θεωρούσε ως τη λυδία λίθο που θα τους έλυε όλα τα προβλήματά τους, ενώ ορισμένοι άλλοι, προφανώς επηρεασμένοι από την τακτική που ακολοθούσε το νεοδρυθέν Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου, τάσσονταν ανοικτά εναντίον της ένωσης και υπέρ της παροχής συνταγματικών ελευθεριών και συνεργασίας με τους οθωμανούς -και σε κάποιο βαθμό και με την αποικιοκρατία- μέχρι την επίτευξη μιας ανεξάρτητης Κύπρου.

Ακόμα και ανάμεσα στους παλαιοπολιτικούς και τους γνωστούς εθνικιστές άρχισαν να διαφαίνονται τάσεις ανεξαρτιτοποίησης από την Εκκλησία. Ορισμένοι ήθελαν να συνεχίσει το καθεστώς να βρίσκονται κάτω από την ηγεσία της Εκκλησίας και του Αρχιεπισκόπου που έλεγχε όλα τα πόστα, έστω κι

αν δεν ήταν βουλευτής (Πρόεδρος Ιεράς Συνόδου, Πρόεδρος Εθνικής Οργάνωσης και Εθνάρχης) και άλλοι ήθελαν όπως οι βουλευτές καταστούν πιο ανεξάρτητο σώμα και να δρα με δική του πρωτοβουλία μια και ήσαν εκλελεγμένοι και κατά συνέπεια ήσαν υπόλογοι έναντι του λαού και όχι στην Εθνάρχη και τους διάφορους παράγοντες που νέμονταν την όση εξουσία υπήρχε.

Από την άλλη ο κυβερνήτης Σερ Ρόναλντ Στορρς συνέχιζε να λαμβάνει σκληρά μέτρα πλήττοντας δυο σημαντικά κάστρα των Ελλήνων Κυπρίων Χριστιανών: Την Παιδεία και τον Κυπριακό Τύπο.

Με νόμο που ενέκρινε στις **7 Μαΐου 1930** έθεσε ως όρο ότι όσοι θα εξέδιδαν εφημερίδα έπρεπε να παρέχουν εγγύηση **200** λίρες- ποσό τεράστιο για την εποχή.

Η πρόνοια αυτή θεωρήθηκε σαν ενέργεια ελέγχου ουσιαστικά του Τύπου.

Με μια άλλη απόφαση του Στορρς στα τέλη του **1929** ήταν όπως οι εκπαιδευτικοί, που ελέγχονταν από τις κοινότητες μετατρέπονταν τώρα σε δημόσιους υπαλλήλους πράγμα που σήμαινε απόλυτο έλεγχο της Παιδείας, ενός πολύ σημαντικού κάστρου των Κυπρίων που επέμεναν στην ελληνική Παιδεία.

Ακόμα αυτή την περίοδο οι Χριστιανοί, σε μια σπασμωδική ενέργεια τους στα μέσα του **1929** απέστειλαν πρεσβεία στο Λονδίνο για προώθηση του ενωτικού αιτήματος υπό τον βουλευτή- Μητροπολίτη Κιτίου Νικόδημο Μυλωνά και τον βουλευτή Στέλιο Σταυρινάκη.

Ωστόσο η αποστολή βρήκε τις πόρτες κλειστές και ουσιαστικά επέστρεψε στην Κύπρο χωρίς κανένα αποτέλεσμα.

Έτσι την περίοδο αυτή άρχισαν να κορυφώνονται οι αξιώσεις για δημιουργία μιας πραγματικής Εθνικής Οργάνωσης που να αναλάμβανε το συντονισμό των ενεργειών όλων αυτών των τάσεων, εξαιρουμένων των Κομμουνιστών, που είχαν αρχίσει να βγαίνουν για καλά στην επιφάνεια, οργανωμένα και με αξιώσεις.

Όταν τα παράγματα είχαν ωριμάσει για καλά ο

Αρχιεπίσκοπος συγκάλεσε ευρεία σύσκεψη στην Αρχιεπισκοπή τον Απρίλη του **1929** για να διαπιστώσει τις προθέσεις των βουλευτών κυρίως.

Το συμπέρασμα της σύσκεψης αυτής και των διεργασιών που ακολούθησαν ήταν η επιθυμία για ίδρυση μιας νέας οργάνωσης. Και αυτό δεν καθυστέρησε να' ρθει.

Η οργάνωση, που θα τελούσε και πάλι κάτω από την Εθναρχία, συστάθηκε και επισημοποιήθηκε στις **23** Ιανουαρίου **1930** με τη δημοσίευση του καταστατικού της στον "Απόστολο Βαρνάβα" εκφραστικό όργανο της Εκκλησίας της Κύπρου.

Μια από τις άλλες πρωτοβουλίες που είχε αναλάβει η Οργάνωση ήταν και η οργάνωση στις **25** Μαρτίου **1930** Παγκυπρίου Δημοψηφίσματος υπέρ της Ενωσης.

Η Οργάνωση (Εθνική Οργάνωση Κύπρου) είχε ως σκοπό την Ενωση της Κύπρου με την Ελλάδα και σ' αυτήν θα μπορούσαν να γίνουν μέλη όλοι οι ενήλικες άρρενες στην Κύπρο, ως και οι Έλληνες Κύπριοι του εξωτερικού.

Στην εκτελεστική Επιτροπή της οργάνωσης εξελέγησαν άνθρωποι της Εθναρχίας (Μητροπολίτης Κερύνειας Μακάριος Μυριανθέας και Ν. Κλ. Λανίτης, πρώην βουλευτής, από τη Λεμεσό) οι οποίοι και ανέλαβαν δράση και ίδρυσαν μάλιστα γραφείο στο Λονδίνο με υπεύθυνο τον Ζήνωνα Ρωσσίδη.

Ομως η ζωή της οργάνωσης δεν ήταν μεγάλη γιατί αμέσως ενεφίλοχώρησαν διαφορές μεταξύ των ηγετικών παραγόντων, όπως ήταν ο Σάββας Λοϊζίδης, φίλος του Μητροπολίτη Κερύνειας Μακαρίου, και των βουλευτών που κατηγορούνταν ότι τους ενδιέφερε περισσότερο το αξίωμα παρά η εξυπηρέτηση των συμφερόντων του λαού.

Τελικά η οργάνωση περιέπεσε σε αδράνεια ενώ μια άλλη, πιο δυναμική και ριζοσπαστική, θα έκαμνε την εμφάνιση της σε λίγο καιρό, η Εθνική Ριζοσπαστική Ενωση με βάση τη Μητρόπολη της Κερύνειας.

Μέσα σ'αυτή την κρίση προκηρύχθηκαν τον Οκτώβρη του **1930** οι νέες βουλευτικές εκλογές.

Οι διεργασίες και τα παρασκήνια για τις εκλογές άρχισαν αμέσως και οι πρώτοι υποψήφιοι δεν άργησαν να κάμουν την εμφάνιση τους στις πιο δυναμικές εκλογές που είχαν γίνει μέχρι τότε στην Κύπρο και στις οποίες οι υποψήφιοι σκόρπισαν αφειδώλευτα χρήματα (**20.000** στοίχισαν κατά το στέλεχος της Πολιτικής Οργάνωσης Σάββα Λοϊζίδη).

Ενα χαρακτηριστικό αυτών των εκλογών ήταν ότι η μάχη δεν δινόταν πια μεταξύ παλαιοπολιτικών και νεοπολιτικών ή μεταξύ ανθρώπων μόνο της Εθναρχίας και του Λαϊκού Κόμματος του Χατζηπαύλου αλλά στη μάχη τώρα έπεφταν και οι κομμουνιστές του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου, παρά το μικρό της δύναμης τους και παρά το γεγονός ότι κατατρώχονταν από το Ρόναλντ Στορρς και οι εθνικιστές τους αρνούνταν κάθε δικαίωμα να μετέχουν στα κοινά ή μάλλον τους κατεδίωκαν σαν εθνικούς λεπρούς.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Κύπρου που είχε διακλαδωθεί αρκετά μετά από τέσσερα (επίσημα τουλάχιστον) χρόνια ζωής κατήλθε με δικούς τους υποψηφίους στα διαμερίσματα Λευκάρων Λεμεσού και Πάφου.

Μόλις προκηρύχθηκαν οι εκλογές οι υποψήφιοι του Κομμουνιστικού Κόμματος βγήκαν στον προεκλογικό αγώνα. Μετέδιδε ο "Γουάϊτσον", ανταποκριτής της εφημερίδας "Ελευθερία" από τη Λάρνακα στις **30 Σεπτεμβρίου 1930**:

"Η διάλυσις του Νομοθετικού Συμβουλίου και η προκήρυξις βουλευτικών εκλογών έθεσαν εις κίνησιν τους υποψηφίους βουλευτάς των δύο διαμερισμάτων της επαρχίας μας (Λάρνακας και Λευκάρων). Εις το δυτικόν διαμέρισμα υποψήφιοι φέρονται ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου, (Νικόδημος Μυλωνάς) ο δικηγόρος κ. Γεώργιος Βασιλειάδης και ο Κομμουνιστής Βασίλης Τάγκας, εκ Περιβολιών. Εις το ανατολικόν διαμέρισμα, υποψήφιοι φέρονται οι δικηγόροι κ.κ. Μιχ. Γ. Νικολαΐδης και Γεώργιος Αραδιππιώτης. Ο τελευταίος ωμίλησε την παρελθούσαν

Κυριακήν εις Λειβάδια και Αραδίππου αναπτύξας το πρόγραμμα του και το οποίον συνοψίζεται εις πολιτικές ελευθερίας και τελικόν σταθμόν του Κυπριακού αγώνος την Ενωσιν.

Εις Περιβόλια οι φίλοι του υποψηφίου Τάγκα ωμίλησαν διά τον κ. Ευάνθ. Σ. Νικολαΐδη, ο οποίος ανέπτυξε το πρόγραμμα του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Εις Κίτιον όμως, τα πράγματα έλαβον οξυτέραν μορφήν. Ενώ ελειτούργει ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου κατέφθασαν εκεί κομμουνισταί μεταβαίνοντες εις Περιβόλια. Εν τω μεταξύ δε κατέφθασε και ο κ. Χατζηϊωάννου, όστις εξεφώνησε λόγον κατά της πλουτοκρατίας, παρώτρυνε δε τους χωρικούς να εκδιώξουν τους κομμουνιστάς ως οι Κιτιείς, άλλοτε τους Εβραίους. Επηκολούθησαν δε κατόπιν τούτου συζητήσεις και αντεγκλήσεις και η αστυνομία ένοπλος διέταξε να διαλυθή η συγκέντρωσις καταστήσασα υπευθύνους τους κομμουνιστάς διά τα συμβησόμενα.

Οι κ.κ. Μιλτιάδης Οικονομίδης και Κλ. Μεσολογγίτης επενέβησαν όπως ο κ. Βασιλειάδης μη εκθέση υποψηφιότητα, έσχον δε συνέντευξιν μετά του Π. Μητροπολίτου, καθ' ην εκλήθη και ο κ. Βασιλειάδης. Εθεσαν εις τον τελευταίον τους λόγους, δι' ους πρέπει να υποχωρήση προ του Μητροπολίτου, ο δε κ.Βασιλειάδης επεφύλαξε την οριστικήν απάντησιν.

(Μεταγλώττιση)

"Η διάλυση του Νομοθετικού Συμβουλίου και η προκήρυξη βουλευτικών εκλογών έθεσαν σε κίνηση τους υποψηφίους βουλευτές των δύο διαμερισμάτων της επαρχίας μας. Στο δυτικό διαμέρισμα υποψήφιοι φέρονται ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου, (Νικόδημος Μυλωνάς) ο δικηγόρος κ. Γεώργιος Βασιλειάδης και ο κομμουνιστής Βασίλης Τάγκας από τα Περβόλια. Στο ανατολικό διαμέρισμα υποψήφιοι φέρονται οι δικηγόροι κ.κ. Μιχ. Γ. Νικολαΐδης και Γεώργιος Αραδιπιώτης. Ο τελευταίος μίλησε την περασμένη Κυριακή στα Λειβάδια και Αραδίππου όπου ανέπτυξε το

πρόγραμμα του, το οποίο συνοψίζεται σε πολιτικές ελευθερίες και τελικό σταθμό του κυπριακού αγώνα την Ένωση.

Στα Περβόλια οι φίλοι του υποψηφίου Τάγκα μίλησαν διά του κ.Ευάνθ. Σ. Νικολαΐδη, οποίος ανέπτυξε το πρόγραμμα του Κομμουνιστικού Κόμματος.

Στο Κίτι όμως τα πράγματα πήραν οξύτερη μορφή. Ενώ λειτουργούσε ο Π. Μητροπολίτης Κιτίου κατέφθασαν εκεί κομμουνιστές μεταβαίνοντες στα Περβόλια. Στο μεταξύ δε κατέφθασε και ο κ. Χατζηϊωάννου, ο οποίος εκφώνησε λόγο εναντίον της πλουτοκρατίας, παρότρυνε δε τους χωρικούς να εκδιώξουν τους κομμουνιστές όπως έκαμαν οι Κιτιείς άλλοτε τους Εβραίους. Επακολούθησαν δε ύστερα από αυτό συζητήσεις και αντεγκλήσεις και η αστυνομία, ένοπλη, διέταξε να διαλυθεί η συγκέντρωση που κατέστησε υπεύθυνους για τα όσα τυχόν θα συμβούν τους κομμουνιστές.

Ο κ.κ. Μιλτιάδης Οικονομίδης και Κλ. Μεσολογγίτης επενέβησαν όπως ο κ. Βασιλειάδης μη εκθέσει υποψηφιότητα, είχαν δε συνέντευξη με τον Π. Μητροπολίτη, κατά την οποία κλήθηκε και ο κ. Βασιλειάδης. Εξέθεσαν δε στον τελευταίο τους λόγους για τους οποίους πρέπει να υποχωρήσει προ του Μητροπολίτη, ο δε κ. Βασιλειάδης επιφύλαξε την οριστική του απόφαση".

Σωρεία υποψηφίων κατήλθαν και στα **12** εκλογικά διαμερίσματα. Συνολικά κατήλθαν **28** υποψήφιοι χριστιανοί. Το Κομμουνιστικό Κόμμα έδινε τη μάχη εναντίον σκληρών αντιπάλων: Στο διαμέρισμα Λευκάρων με αντίπαλο του Μητροπολίτη Κιτίου Νικόδημου Μυλωνά, στη Λεμεσό με αντίπαλο ανάμεσα στους άλλους το Ν. Κλ. Λανίτη και στην Πάφο με αντιπάλους το Χρ. Γαλατόπουλο και τον ηγούμενο Κύκκου Κλέοπα.

Οι υποψηφιότητες που υποβλήθηκαν στις αρχές Οκτωβρίου **1930** (Ελευθερία **8** Οκτωβρίου **1930**) είναι οι πιο κάτω:

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ: Στ. Σταυρινάκης, ο οποίος

ως ο μόνος υποψήφιος ανακηρύχθηκε βουλευτής και οι Οθωμανοί Μεχμέτ Μουνίρ Βέης και Μεχμέτ Μισιρλιζατέ.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΜΟΡΦΟΥ-ΛΕΥΚΑΣ: Αντ.

Τριανταφυλλίδης και Γ. Χατζηπαύλου.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΟΡΕΙΝΗΣ: Θ. Θεοδότου και Γ. Μαρκίδης.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΑΡΝΑΚΑΣ: Γεώργιος Αραδιπιώτης και Ευάγγελος Χατζηϊωάννου (Έλληνας υπήκοος που κατόρθωσε να εξασφαλίσει βρετανική υπηκοότητα την προηγούμενη της υποβολής υποψηφιοτήτων.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΛΕΥΚΑΡΩΝ: Μητροπολίτης Κιτίου και Βασίλης Ιωαννίδης Τάγκας (κομμουνιστής).

Για τους Οθωμανούς προτάθηκαν για το διαμέρισμα Λάρνακας- Αμμοχώστου ο Μεχμέτ Ζεκκιά Κουσέλη, από την Πλατανισσό, ο οποίος και ανακηρύχθηκε βουλευτής.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΛΕΜΕΣΟΥ: Ν. Κλ. Λανίτης, Ευέλθων Πιτσιλλίδης, Παρασκευάς Μανώλη και Πέτρος Οδιάτης (κομμουνιστής)

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΟΙΛΑΝΙΟΥ-ΑΥΔΗΜΟΥ: Δ. Νικολαΐδης, Φειδίας Κυριακίδης, Ηρόδοτος Μοδινός και Κ. Δράκος (Κομμουνιστής).

Από τους οθωμανούς υπέβαλαν υποψηφιότητα οι Αχμέτ Σαΐτ, Αχμέτ Χουλουσί και Εγιούπ Μουσά.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΥ: Διαμέρισμα Αμμοχώστου: Μ. Σιακαλλής, Γ. Μυλωνάς και Γεώργ. Α. Μπαρτάκης.

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ-ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ: Κυριάκος Π. Ρωσσίδης, ο οποίος και ανακηρύχθηκε βουλευτής ως ο μόνος υποψήφιος.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΠΑΦΟΥ: Στο διαμέρισμα Πάφου ο Ηγούμενος Κύκκου Κλεόπας και οι Χρ. Γαλατόπουλος και Σοφοκλής Χαραλάμπους (Κομμουνιστής κατά το Νέο Κυπριακό Φύλακα της **8.10.1930**)

ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΛΟΚΕΔΑΡΩΝ: Φαίδων Ιωαννίδης και και Χαράλαμπος Νικολαΐδης Κούντουρος.

ΕΠΑΡΧΙΑ ΚΕΡΥΝΕΙΑΣ: Δημ. Σεβέρης, Κ. Φιερός και Σάββας Χρίστης.

Στο διασμέρισμα Ορεινής αντίπαλοι ήταν οι

Θεοφάνης Θεοδότου και Γ. Μαρκίδης, ο οποίος κατηγορήθηκε ως Χατζηευτυχιο-πρόβλητος. Ο Χατζηευτύχιος μαζί με τους Κακογιάννη και Νικολαΐδη ήταν οι τρεις βουλευτές που είχαν ψηφίσει το Νομοσχέδιο που κατέθεσε ο κυβερνήτης για την Παιδεία και η ενέργεια τους ισοδυναμούσε με προδοσία.

Είναι χαρακτηριστικές μερικές λεπτομέρειες που δημοσίευσε η εφημερίδα "Ελευθερία" στις 8 Οκτωβρίου 1930 για μια έξοδο του Γ. Μαρκίδη στη Λακατάμια:

"Ειδοποιηθείς ο Θεοφάνης Θεοδότου μετά των φίλων του έφθασεν εις Λακατάμιαν, όπου ωμίλησε μετά δυνάμεως λόγου υπό τας ζητωκραυγάς του πλήθους αποκαλέσας τον αντίπαλον του νυσταγμένην χελώνην και όστις ζητεί οτέ μεν διά του παραθύρου να ανέλθη εις τα αξιώματα, οτέ δε διά να καρπωθή τους καρπούς των άλλων"

Ο Χατζηευτυχιο-πρόβλητος Γ. Μαρκίδης τόνισε η εφημερίδα αποδοκιμάσθηκε "οικτρότατα "κατά τη διάρκεια επίσκεψης τους στο Λιθοροδόντα όπου δεν μπόρεσε να συνεχίσει το λόγο του".

Στο διαμέρισμα Μόρφου-Λεύκας δινόταν μια άλλη σκληρή μάχη ανάμεσα στον Αντώνη Τριανταφυλλίδη και τον αρχηγό του Λαϊκού Κόμματος Γεώργιο Χατζηπαύλο, η οποία στο τέλος θα είχε μεγάλες προεκτάσεις.

Αυτή την περίοδο ο Χατζηπαύλος είχε αλλάξει πολύ από τις ιδέες του και παρά το γεγονός ότι αντιπαλευόταν ένα στέλεχος της Εθναρχίας, και ο ίδιος είχε αλλάξει πολιτική στάση και από Λαϊκός υποψήφιος, όπως υποστήριζε ότι ήταν, άρχισε να τα βάζει με θέρμη εναντίον των Κομμουνιστών.

Ο Τριανταφυλλίδης σε προεκλογική προκήρυξη του την 1η Οκτωβρίου (Ελευθερία 4.10.30) τόνιζε ότι στην απόφαση του να διεκδικήσει τη βουλευτική έδρα βάρυνε πολύ η συμβουλή του Μητροπολίτη Κερύνειας Μακαρίου και πρόσθετε ότι κατερχόταν στον αγώνα "ως Εθνικός-Άγροτικός υποψήφιος" με στόχο να εργασθεί με όλες του τις δυνάμεις για την ευημερία των

αγροτικών πληθυσμών "αλλά πάντοτε εντός του πλαισίου των εθνικών ιδεωδών και της εθνικής πολιτικής, εκ της οποίας ουδεμίαν δυνάμεθα να επιτρέψωμεν ή να συγχωρήσωμεν παρέκκλησιν"

Στη Λάρνακα θεωρείτο σίγουρος νικητής ο Π. Αραδιππιώτης και για να αποφευχθεί διάσπαση των ψήφων επενέβη ο Αρχιεπίσκοπος και έπεισε τελικά το Γ. Βασιλειάδη δικηγόρο και μετέπειτα πρωτεργάτη στην ίδρυση του ΑΚΕΛ στις αρχές της δεκαετίας του **1940** να μη κατέλθει στις εκλογές.

Ο Γ. Βασιλειάδης σε δήλωση του ανέφερε ότι "δεν υπέβαλε την υποψηφιότητά του στο δυτικό διαμέρισμα της επαρχίας κατ' απαίτησιν όλων των πολιτικών του φίλων, κατόπιν προς αυτόν εκκλήσεως της Α. Μ. του Αρχιεπίσκοπου, όπως λόγω των σημερινών εξαιρετικών περιστάσεων μη αφήση να εκμεταλλευθούν τα αποτελέσματα της υποψηφιότητος του εναντίον της υποψηφιότητος του Π. Μητροπολίτου Κιτίου οι εχθροί της υποθέσεως Κύπρου".

Οι κάλπες ανέδειξαν τελικά ως βουλευτές τους πιο κάτω:

ΛΕΥΚΩΣΙΑ: Στ. Σταυρινάκης που είχε αναδειχθεί χωρίς αντίπαλο από τη μέρα της υποβολής των υποψηφιοτήτων.

ΜΟΡΦΟΥ-ΛΕΥΚΑΣ: Αντώνης Τριανταφυλλίδης.

ΛΕΥΚΑΡΑ: Μητροπολίτης Κιτίου Νικόδημος Μυλωνάς.

ΛΑΡΝΑΚΑ: Γ. Αραδιππιώτης.

ΒΑΡΩΣΙ: Μ. Σιακαλλής.

ΛΕΜΕΣΟΣ: Ν. Κλ. Λανίτης.

ΑΥΔΗΜΟΥ-ΚΟΙΛΑΝΙΟΥ: Φειδίας Κυριακίδης.

ΚΤΗΜΑ: Χρ. Γαλατόπουλος

ΠΟΛΗ ΧΡΥΣΟΧΟΥΣ: Χαράλαμπος Κούνδουρος.

ΚΕΡΥΝΕΙΑ: Δημοσθένης Σεβέρης.

ΟΡΕΙΝΗ: Θεοφάνης Θεοδότου.

ΜΕΣΑΟΡΙΑΣ-ΚΑΡΠΑΣΙΑΣ: Κυριάκος Ρωσσίδης που είχε ανακηρυχθεί βουλευτής χωρίς ανθυποψήφιο από την ημέρα της υποβολής υποψηφιοτήτων.

ΘΩΜΑΝΟΙ

Από τους οθωμανούς υποψηφίους αναδείχθηκαν οι Μισιρλιζατέ εφέντης στο διαμέρισμα Λευκωσίας-Κερύνειας, Εγιούπ εφέντης γιατρός, στο διαμέρισμα Λεμεσού-Πάφου και Ζεκκιά εφέντης στο διαμέρισμα Αμμοχώστου-Λάρνακας (για τους οθωμανούς υπήρχαν μόνο τρία εκλογικά διαμερίσματα).

Αναλυτικότερα στο διαμέρισμα Μόρφου -Λεύκας πλειοψήφισε ο Αντώνιος Τριανταφυλλίδης αφού πήρε **2848** ψήφους με **2714** τους Γεωργίου Χατζηπαύλου.

Στα Λεύκαρα αναδείχθηκε βουλευτής ο Μητροπολίτης Κιτίου με **933** ψήφους έναντι **121** του κομμουνιστή αντιπάλου του Τάγκα. (Ο Τάγκας εξασφάλισε στο εκλογικό Κέντρο Αγίου Θεοδώρου-Κοφίνου **37** ψήφους, στα Λεύκαρα **30** και στο Καλό Χωριό **33**).

Στο διαμέρισμα Λάρνακας ο Γ. Αραδιπιώτης πήρε **1150** ψήφους έναντι του Ευάγ. Χατζηγιώάννου που πήρε **937**.

Στο διαμέρισμα Βαρωσίων ο Μ. Σιακαλλής πήρε **1358** ψήφους (από τους **2612** που ήσαν εγγεγραμμένοι) έναντι **1306** του Μυλωνά και **890** του Παρτάκη.

Στο διαμέρισμα Λεμεσού ο Ν. Κλ. Λανίτης εξασφάλισε **1419** ψήφους (από τις **1738** εγγεγραμμένους) έναντι **415** του Ευέλθωνα Πιτσιλλίδη και **346** του κομμουνιστή Οδιάτη και **270** του Π. Μανώλη.

Στο διαμέρισμα Αυδήμου- Κοιλανίου όπου ψήφισαν **3546** ο Φειδίας Κυριακίδης πήρε **2205** έναντι **1601** του Δ. Νικολαΐδη και **1054** του Ηρόδοτου Μοδινού.

Στο Κτήμα ο Χρ. Γαλατόπουλος πήρε **1092** ψήφους έναντι **1065** του ηγουμένου Κύκκου Κλεόπα και **616** του κομμουνιστή υποψηφίου. Στο διαμέρισμα αυτό ψήφισαν συνολικά **1754** ψηφοφόροι.

Στο διαμέρισμα Πόλης Χρυσοχούς ο Χαράλαμπος Κούνδουρος έλαβε **1646** ψήφους έναντι **533** του Φαίδωνα Ιωαννίδη.

Στην Κερύνεια ο Δημοσθένης Σεβέρης έλαβε **1941** ψήφους έναντι **1153** του Σάββα Χρίστη και **991** του

Κώστα Φιερού.

Στο διαμέρισμα Ορεινής όπου ψήφισαν **3153** ψηφοφόροι ο Θ. Θεοδότου έλαβε **800** ψήφους στην κάλπη της Κλήρου και ο Γ. Μαρκίδης **396**, ενώ στην κάλπη της Δευτεράς ο Θεοδότου έλαβε **989** ψήφους έναντι **1231** του Μαρκίδη. Ετσι ο Θεοδότου ξεπέρασε τον αντίπαλο του κατά **162** ψήφους.

ΟΙ ΟΘΩΜΑΝΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ

Για τους οθωμανούς βουλευτές στο εκλογικό διαμέρισμα Λευκωσίας-Κερύνειας (οι οθωμανοί ψήφιζαν μόνο σε τρία εκλογικά διαμερίσματα) ο Μισιρλιζατέ εφέντης εξασφάλισε **1993** ψήφους έναντι **1553** του Μουνίρ Βέη.

Στο διαμέρισμα Λεμεσού-Πάφου ο γιατρός Εγιούπ εφέντης κα ξεπέρασε τον αντίπαλο του κατά **24** ψήφους ενώ στο διαμέρισμα Αμμοχώστου -Λάρνακας εξελέγη χωρίς ανθυποψήφιο Ζεκκιά εφέντης.

Στη Λάρνακα ο Αραδιππιώτης αποθεώθηκε πραγματικά σύμφωνα με ανταπόκριση του Γουάϊτσον στις **18** Οκτωβρίου **1930** στην εφημερίδα "Ελευθερία":

"Μετά τα αποτελέσματα της εκλογής η ανθρωπόμαζα παρήλασε εις την πόλιν φέρουσα επί των ώμων τον εκλεκτόν βουλευτήν κ. Αραδιππιώτην, όστις από του εξώστου της οικίας του προσεφώνησε τα πλήθη κακίστας τας μεθόδους των αντιπάλων οίτινες έβλεπον εις το πρόσωπον κάθε αντιφρονούντος και έναν προδότην. Εκάκισε τα μέλη της Εθνικής Οργανώσεως Λάρνακος (πλην του Κλ. Μεσολογγίτη) ως εκμεταλλευθέντα το αξίωμα των, χάριν εκλογικών σκοπών. Εκάκισε τον Χατζηϊωαννισμόν, ως νόσον επικίνδυνον διά την πόλιν, η οποία όμως νόσος, είπεν, εξερριζώθη διά δραστικών φαρμάκων".

(Μεταγλώττιση)

"Μετά τα αποτελέσματα της εκλογής η ανθρωπόμαζα παρήλασε στην πόλη φέροντας στους ώμους τον εκλεκτό βουλευτή κ. Αραδιππιώτη, ο οποίος

από τον εξώστη της οικίας του προσφώνησε τα πλήθη και κάκισε τις μεθόδους των αντιπάλων οι οποίοι έβλεπαν στο πρόσωπο κάθε αντιφρονούντος και έναν προδότη. Εκάκισε τα μέλη της Εθνικής Οργάνωσης Λάρνακας (εκτός από τον Κλ. Μεσολογγίτη) ότι εξεμεταλλεύθηκαν το αξίωμα τους για χάρη εκλογικών σκοπών. Εκάκισε επίσης τον Χατζηϊωννισμό ως επικίνδυνη ασθένεια για την πόλη, η οποία, όμως ασθένεια, είπε, ξεριζώθηκε με δραστικά φάρμακα".

Σαρωτική ήταν επίσης στη Λεμεσό και η νίκη του Ν. Κλ. Λανίτη (Ελευθερία 17.10.1030):

"Ως εγγράφομεν εις προηγουμένας ανταποκρίσεις μας σχετικώς με την εκλογήν βουλευτού Λεμεσού, ότι δεν πρόκειται πλέον περί εκλογής, αλλά περί δημοψηφίσματος και ότι εις την πόλιν και επαρχίαν βασιλεύει παντού ο πανλαντισμός, έτσι και έγινε. Ούτε άμαξαι, ούτε αυτοκίνητα, ούτε κανένας πολιτικός λόγος από τα πρόσωπα εκείνα που παρώτρυναν τον κ. Ευελ. Πιτσιλλίδην εις το να υποβάλη υποψηφιότητα στο διαμέρισμα Λεμεσού και να έλθη αντιμέτωπος του κ. Λανίτη, όστις τον σάρωσε κυριολεκτικώς σημειώσας μίαν περιφανή νίκην εις τα κυπριακά χρονικά, υπερψιφήσας του αντιπάλου του υπέρ τας χιλιάς ψήφους. Οχι εις την εκλογήν του κ. Λανίτου ως βουλευτού, αλλά εις το δημόψηφισμα αυτό κατήρχοντο χωρικοί της επαρχίας με τας κυανολεύκους των, με βιολιά και άλλα όργανα και με το ζήτω η Ενωσις εις τα στόματα όλων."

(Μεταγλώττιση)

"Όπως γράψαμε σε προηγούμενες ανταποκρίσεις μας σχετικά με την εκλογή βουλευτού Λεμεσού, ότι δεν πρόκειται πλέον για εκλογή, αλλά για δημοψήφισμα και ότι στην πόλη και επαρχία βασιλεύει παντού ο πανλαντισμός, έτσι και έγινε. Ούτε άμαξες, ούτε αυτοκίνητα, ούτε κανένας πολιτικός λόγος από τα

πρόσωπα εκείνα που παρότρυναν τον κ. Ευλ. Πιτσιλλίδη στο να υποβάλει υποψηφιότητα στο διαμέρισμα Λεμεσού και να έλθει αντιμέτωπος του κ. Λανίτη ο οποίος τον σάρωσε κυριολεκτικά και σημείωσε μια περιφρανή νίκη στα κυπριακά χρονικά, και υπερψήφισε του αντιπάλου του πέραν των χιλίων ψήφων. Οχι στην εκλογή του κ. Λανίτου ως βουλευτή, αλλά στο δημοψήφισμα αυτό κατέχονταν χωρικοί της επαρχίας με τις κυανόλευκες τους, με βιολιά και άλλα όργανα και με το ζήτω η Ένωση στα στόματα όλων".